

Педагогіка, соціологія, філософія, психологія, соціальні комунікації

Вечерок Ольга Миколаївна

Кандидат філологічних наук

Скальська Світлана Анатоліївна

Трусова Людмила Василівна

Українська медична стоматологічна академія

+ 380954035002, vecherok29@ukr.net

+380507738454, skalskayasvetlana2017@gmail.com

+380661825644, u.trusov@gmail.com

ВИХОВНА БЕСІДА ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Стаття присвячена проблемам адаптації іноземних студентів в іншомовному середовищі та незнайомому соціокультурному просторі. В ході дослідження обґрунтовується важлива роль виховної бесіди як засобу поліпшення адаптаційного процесу.

Ключові слова: адаптація, соціокультурний простір, виховна бесіда, іноземні студенти.

Адаптація в широкому розумінні – це процес пристосування особистості до умов навколишнього середовища. Наше дослідження має на меті виявити специфіку адаптації іноземних студентів до змісту та організації навчального процесу у ЗВО України.

Переважає більшість іноземних студентів має низький рівень інформованості про політичну, економічну і соціальну системи України; про норми, звичаї, традиції та культуру народу; про існуючу в країні систему вищої освіти. Іноземний студент, включений в нове макро- і мікросередовище, відчуває природний дискомфорт. У початковий період адаптації іноземний студент перебуває в стані стресу: інформаційна перенасиченість на всіх рівнях (у навчальному процесі та поза ним); емоційне перевантаження (нові зв'язки,

комунікації, комфортність, мовний бар'єр тощо); адаптація на побутовому рівні (самостійність в розподілі бюджету, самозабезпечення і самообслуговування та ін.) [1].

Важлива функція у процесі адаптації, на нашу думку, належить саме підготовчим факультетам, які є початковою ланкою у процесі підготовки іноземних громадян до подальшого навчання у закладах вищої освіти, оскільки рівень адаптованості на початковому етапі навчання суттєво впливатиме на їх подальшу успішність. У зв'язку з цим, навчальна програма підготовчих факультетів передбачає цілеспрямоване управління процесом адаптації і включає, окрім тематики аудиторних занять, проведення низки позааудиторних заходів, зокрема інформативно-виховних бесід.

Провідна роль у соціокультурній адаптації іноземних студентів підготовчих факультетів відводиться куратору групи. Саме він виступає головною зв'язковою ланкою між студентом та новим для нього оточуючим середовищем. Полінаціональність та полікультурність студентського середовища зумовлює необхідність комунікації з носіями різних соціальних, етнічних, національних груп. Крім того, кожен студент має свої специфічні особливості: етнічні, національно-психологічні, психофізіологічні, особистісні та ін., що теж необхідно враховувати.

Тематика виховних бесід, котрі проводяться протягом навчального року, має на меті поліпшити процес «входження» іноземців у новий для них соціокультурний простір і охоплює наступне коло питань.

Першочергово до відома студентів необхідно довести інформацію про порядок оформлення посвідки на тимчасове проживання та адресу реєстрації, про правила проживання іноземців в Україні та пересування її територією (з метою запобігання порушень законодавства України та уникнення штрафів), а також про обов'язковий медичний огляд іноземців, що вперше прибули на навчання до України.

На початковому етапі студентів також слід ознайомити з організацією навчального процесу на факультеті (початок та закінчення занять, перерви,

порядок відпрацювання пропущених занять тощо). При цьому слід приділити увагу організації робочого дня.

У плані організації побуту важливою є інформація про правила безпеки життєдіяльності та санітарно-гігієнічні норми проживання у гуртожитку; про медичне обслуговування іноземців в Україні.

Іноземцям цікаво буде дізнатись і про особливості української культури, тому одна з виховних бесід присвячена знайомству з національними та релігійними святами України.

В ході подальшого навчання та підготовки до сесії проводяться бесіди про порядок складання заліків і екзаменів (у тому числі, про відпрацювання заборгованостей).

На завершальному етапі студентам слід повідомити про правила закінчення підготовчого факультету та отримання документів, а також про можливості подальшого навчання у ЗВО України.

Зі студентами, які на час літніх канікул залишаються в Україні, проводиться бесіда про дотримання правил безпеки під час літніх канікул, зокрема, правил поведінки біля водойм.

Таким чином, можна дійти висновку, що виховна бесіда, як один з методів педагогічного впливу, є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу на підготовчих факультетах для іноземних громадян.

Джерела

1. Кайдалова Л.Г., Черкашина Ж.В. Адаптація іностранных студентів к обучению в вузах: метод. рек. для преподавателей и студентів подготовительных факультетов. – Х.: НФаУ, 2014. – 48 с.